

DE PEDRA

JORDI GUILLUMET I MÒNICA ROSELLÓ

S'ha atribuït històricament a la fotografia ser, de totes les belles arts, la que més es mimetitzava amb la realitat ja que arrossegava la (falsa) creença de que la reproduïa fidelment. No en va ésser el mitjà de reproducció company del mètode científic. La fotografia és germana de la memòria i de les proves històriques, de les evidències judicials, de la ciència forense. La mediació tecnològica sembla que disminueixi la subjectivitat de l'artista, com si la màquina pogués atrapar la veritat sense intermediació humana.

Seguint aquesta falsa atribució, la imatge hauria de ser, llavors, unívoca; la foto representaria el que hi ha allà fora sense cap tipus d'interpretació. Però és aleshores quan es produeix la interlocució amb l'espectador. La fotografia és subjectiva quan es dispara, fins i tot si pretén ser documental, com també ho és el missatge que es forma al cap de qui la rep.

"De pedra" és el projecte que els artistes Mònica Roselló i Jordi Guillumet presenten a Fineart, en el qual utilitzen la capacitat evocadora de la imatge fotogràfica. Consisteix en una selecció de fotografies del seu arxiu, en un muntatge que potencia precisament aquesta capacitat de les imatges de dialogar entre si i, al seu torn, amb l'espectador per produir significats (principi en que es basa, per posar un exemple clàssic, el muntatge cinematogràfic). El muntatge fa servir l'associació mental provocada per la suma de imatges per produir un sentit, un joc psicològic que ens guia cap al missatge que l'autor vol que l'espectador rebi. Aquí els artistes no dicten un missatge, sinó que ofereixen un joc perquè l'espectador extregui els seus propis significats segons la seva subjectivitat, la història personal, la manera de veure el món i l'imaginari propi.

Aquesta és una idea que es repeteix constant en els projectes de Roselló i Guillumet, la de donar al receptor la capacitat de crear significats. Ells ofereixen el mitjà, no el missatge. El missatge es forma gràcies a la individualitat d'aquell qui mira.

La instal·lació que presenten els artistes són dues pantalles contigües en les quals es projecten una sèrie d'imatges relacionades, que l'espectador pot vincular amb la seva pròpia història. L'espectador, dins d'aquesta instal·lació, deixa la seva empremta, però no només rebent les imatges, sinó, en un meravellós gir instal·latiu, deixant també la seva empremta sobre la pantalla gràcies al tractament fotoluminescent que guarda memòria de les formes que s'hi projecten. Així, se superposen i es fonen el cos i la projecció, es modifiquen mútuament, el rastre queda fixat a la pantalla y poc a poc s'apaga i s'esvaeix, tal com succeeix amb els records i amb els somnis. Interactua i queda registrat, encara que fugaçment, en aquest fluir d'imatges.

Precisament de records - la fotografia és pura estratègia de resistència a l'oblit - parteix la idea del títol "De pedra". L'origen està en un llibre que el pintor Joe Brainard va publicar al 1970 titulat "Me'n recordo", en el qual recollia més de mil records, frases evocatives, amb l'invariable començament Recordo... Una d'aquestes evocacions és la d'aquella pedra que l'autor va recollir durant una excursió i que, en arribar a casa, no recorda per a què l'havia recollit. Quelcom tan universal com guardar un objecte que després no saps per a què, però alhora tan individual que respon a una vivència única que et transporta automàticament a aquell moment. Un exercici de memòria, igual que fer una fotografia. Igual que gravar les inicials en una paret. El que "De pedra" ens planteja és que les imatges poden ser universals en la forma, però els significats són invariablement personals. Una senzilla i única pedra que és capaç d'evocar mil històries, una per a cada espectador.

Pilar Cruz

FINEART IGUALADA 2025. CAL BOYER. MUSEU DE LA PELL. 21/02 - 16/03

DE PEDRA

JORDI GUILLUMET I MÒNICA ROSELLÓ

Se le ha atribuido históricamente a la fotografía ser, de todas las bellas artes, la que más se mimetiza con la realidad ya que arrastra la (falsa) creencia de que la reproduce fielmente. No en vano es el medio de reproducción compañero del método científico. La fotografía es hermana de la memoria y de las pruebas históricas, de las evidencias judiciales, de la ciencia forense. La mediación tecnológica parece que disminuyera la subjetividad del artista, como si la máquina pudiera atrapar la verdad sin intermediación humana.

Siguiendo esa falsa atribución, la imagen debería entonces ser unívoca, la foto representaría lo que existe ahí fuera sin ningún tipo de interpretación. Pero es entonces cuando se produce la interlocución con el espectador. La fotografía es subjetiva cuando se dispara, incluso si pretende ser documental, como también lo es el mensaje que se forma en la cabeza de quien la recibe.

"De pedra" es el proyecto que los artistas Mònica Roselló y Jordi Guillumet presentan en Temporals, en el que utilizan la capacidad evocadora de la imagen fotográfica. Consiste en una selección de fotografías de su archivo, en un montaje que potencia precisamente esa capacidad de las imágenes de dialogar entre ellas y a su vez con el espectador para producir significados (principio en el que se basa, por poner un ejemplo clásico, el montaje cinematográfico). El montaje utiliza la asociación mental provocada por la suma de imágenes para producir un sentido, un juego psicológico que nos guía hacia el mensaje que el autor quiere que el espectador reciba. Aquí los artistas no dictan un mensaje sino que ofrecen un juego para que el espectador extraiga sus propios significados según su subjetividad, su historia personal, su manera de ver el mundo y su propio imaginario.

Esta es una idea que se repite constante en los proyectos de Roselló y Guillumet, la de dar al receptor la capacidad de crear significados. Ellos ofrecen el medio, no el mensaje. El mensaje se forma gracias a la individualidad de aquel que mira.

La instalación que presentan los artistas son dos pantallas contiguas en las que se proyectan una serie de imágenes relacionadas, que el espectador puede vincular con su propia historia. El espectador, dentro de esa instalación, deja su impronta, pero no sólo recibiendo las imágenes, sino, en un maravilloso giro instalativo, dejando también su huella sobre la pantalla gracias al tratamiento fotoluminiscente que guarda memoria de las formas que se proyectan en ella. Así, se superpone y se funde el cuerpo y la proyección, se modifican mutuamente, el rastro queda fijado a la pantalla y poco a poco se apaga y se desvanece, igual que sucede con los recuerdos y con los sueños. Interactúa y queda registrado, aunque fugazmente, en ese fluir de imágenes.

Precisamente de recuerdos, - la fotografía es pura estrategia de resistencia al olvido -; parte la idea del título "De pedra". El origen está en un libro que el pintor Joe Brainard publicó en 1970 titulado "Me acuerdo", en el que recogía más de mil recuerdos, frases evocativas, con el invariable comienzo Me acuerdo... Una de estas evocaciones es la de aquella piedra que Brainard recogió durante una excursión y al llegar a casa no recuerda para qué la había recogido. Algo tan universal como guardar un objeto que después no sabes para qué, pero a la vez tan individual que responde a una vivencia única que te transporta automáticamente a aquel momento. Un ejercicio de memoria, igual que hacer una fotografía. Igual que grabar tus iniciales en una pared. Lo que "De pedra" nos plantea es que las imágenes pueden ser universales en la forma, pero los significados son invariablemente personales. Una sencilla y única piedra que es capaz de evocar mil historias, una para cada espectador.

Pilar Cruz